

СТАНОВИЩЕ
от Проф. д.ик.н. Таня Горчева –
преподавател към катедра “Международни икономически отношения”,
на СА “Д. А. Ценов” – Свищов,
член на научно жури в процедура
за присъждане на научна степен “Доктор на науките”
на Д-р Анна Майзел
в катедра „Икономика” по обявен конкурс
от Факултета „Международна икономика и администрация“ ,
на Варненски свободен университет „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“ – Варна

1. Обща информация

На основание член 4 ал. 2 от ЗРАС в Република България, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности и чл. 2 от Наредба №12 за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ и съгласно заповед на Ректора на университета номер 969/19.09.2019 г. е назначено жури по конкурса за присъждане на научна степен “Доктор на науките” в професионално направление 3.8. „Икономика“ и научната специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“. На първото заседание на научното жури, по предложение на участниците съм избрана да изготвя становище на кандидата за присъждане на научна степен “Доктор на науките” - Д-р Анна Майзел, която заема длъжността директор на Института «Организация и мениджмънт» във Факултета по икономика на Академията Jakub от Paradyż в Гожов Велкополски, Полша.

2. Общо представяне на дисертационния труд за присъждане на научна степен “Доктор на науките”

Хабилитационният труд се състои от 267 стандартни страници. Структуриран е съгласно изискванията за оформлението на научен труд и се състои от въведение, изложение от четири глави, заключение, списък с библиография и списък на приложенията. Основният текст на изследователския труд съдържа 45 таблици, 73 фигури. Положително впечатление оставя прегледа на литературните и информационни източници, като еднакво добре са застъпени представители на различните школи и учения, работили по теми близка до темата на представената разработка. Паритетно са използвани национални и чуждестранни източници, като е направен е широк литературен обзор по темата. Списъкът на референтната литература и използваните източници се състои от 259 заглавия на полски и английски език.

В изследователския труд авторката показва задълбоченост на изследването и умение да борави с научния апарат, а самото изложение се отличава с висока

степен на балансираност, което доказва безспорните умения в областта на изследователската работа.

3. Съдържателна характеристика на представения научен труд за присъждане на научна степен “Доктор на науките”

3.1. Актуалност на темата

Предложеният изследователски труд се отличава с актуалност на темата и значимост на научния проблем, свързан с конкурентоспособността на малките и средни предприятия, произхождащи от новоприсъединилите се икономики към ЕС, в международната бизнес среда. Дисертацията се отличава с актуалност на темата, разгърната в аспекти, засягащи функционирането на малките и средни предприятия в страни, които през последните десетилетия завършиха прехода си към пазарна икономика и предприеха редица реформи по пътя за интегриране към една елитна икономическа интеграционна система, каквата е ЕС. В този смисъл приветствам избора на темата. Задълбоченият прочит показва съответствие между декларираното съдържание и същността на изложението в изследователския труд.

3.2. Основни аспекти на теоретичния фундамент на изследването

Още в началото на изследователския труд ясно и коректно са формулирани параметрите на изследването, а именно: Прецизно формулирана цел; Коректно дефиниран обект на изследването; Формулиран предмет на изследването, който хвърля светлина върху подходите и методите на изследване; Добре формулирана изследователска теза, яснота и аргументираност на идеите, открояване на новостите.

В предложени изследователски труд е **извършен широк обзорен анализ на теоретичните постановки**, чиито автори представляват различни школи, което само по себе си е достойнство на разработката. Те умело са използвани за формиране на фундамент чрез прилагане на критичен анализ за извеждане същността на категорията „конкурентоспособност“ в еволюционен план; прилагане на синтетичен подход при класифициране на видовете конкурентоспособност; представяне на методи за оценка конкурентоспособността на предприятията; свеждане на посочените постановки към същността и спецификата на малките и средни предприятия.

3.3. Използвани методи на изследване

Авторката обосновава необходимостта от систематизиране на номенклатурата по отношение на класификацията на МСП. Тя посочва, че смесеният подход (основан на теорията на Болтън) и отчитането спецификата на отрасъла, в който функционира бизнес единицата най-пълно отразяват спецификата на сектора на МСП. Тя също така взема под внимание динамиката на бизнес-средата, вкл. структурните промени на пазара, условията на труд, темповете на иновации и други фактори, които допринасят за преразглеждане на определението за МСП на равнище ЕС. Наред с това тя използва ресурсния

подход за описване, а след това за измерване на конкурентоспособността. Извежда се ключовата роля на човешкия капитал, както в теорията на конкурентоспособността, така и значимостта на този фактор при определяне на фирмената конкурентоспособност.

Авторката е спазила правилата на научната етика за коректно представяне и цитиране на подобрите литературните източници. Части от дисертационния труд са публикувани като самостоятелни научни разработки под формата на статии и няколко доклада, въз основа на което може да се проследи израстването на цялостното изследване.

4. Научни и научно-приложни приноси

4.1. Теоретичните приносни моменти, вкл. такива от методологичен характер, установени в хабилитационния труд, могат да се обобщят в следните основни направления:

- ✓ Дефиниране и анализиране на основните моменти от развитието теорията за конкурентоспособността;
- ✓ Систематизиране на знанията, свързани с конкурентоспособността на МСП;
- ✓ Описване същността и извеждане на класификация на МСП от позицията на европейските стандарти и документи;
- ✓ Изясняване приноса на отделните видове ресурси за подобряване на фирмената конкурентоспособност;
- ✓ От методологична гледна точка добро попадение на авторката е разкриването на взаимовръзката между политиката на различни нива в МСП и стремежът за поделяне на рисковете по пътя на междуфирменото коопериране, а също така и интегрирането на отделните МСП към технологически паркове и клъстери.

4.2. Към практико-приложните приноси отнасяме:

Основният практико-приложен резултат на настоящия изследователски труд се свързва с проведеното емпирично проучване, свързано с определяне детерминантите на конкурентоспособността на малките и средните промишлени предприятия в Полша. Чрез него на преден план се извежда връзката между нивото на конкурентоспособност и нивото на компетентност на служителите, включващо знания и управленски умения.

5. Критични бележки и препоръки

Като се вземе под внимание изложеното по-горе се формулират следните бележки:

- ✓ Препоръчително е да се задълбочи настоящото изследване в посока сътрудничеството между науката и бизнеса в контекста на МСП. Често пъти МСП остават в страни от обичайните механизми за разпространение на

знания и умения, каквито са придобиване на лицензи, регистриране на патенти и др. И тъй като този вид предприятия разполагат с оскъдни ресурси следва да се потърсят допълнителни източници за финансиране. Ето защо добре би било да се разшири темата, като изследването се насочи към европейските програми, които насърчават този вид проекти, за да се разкрият трудностите на полските МСП.

- ✓ Друг интересен момент в този контекст би представлявало изследване, което да разкрие мерките, които правителството на Полша прилага за стимулиране на Start up-предприятия с висока степен на научно-изследователски риск.

6. Заключение

Въз основа на изложената информация и оценки стигам до заключението, че предложеният хабилитационен труд от д-р Анна Майзел отговаря на всички изисквания по установените количествени и качествени критерии, за присъждане на научна степен “Доктор на науките” по професионално направление 3.8. “Икономика” и научна специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“ и препоръчвам на научното жури за вземе положително решение.

30.09.2019 г.

Свищов

Член на научното жури: _____

(Проф. д.ик.н. Т. Горчева)